

Carregant imatges als carrers

Dij, 13/04/2017 per Ramon Bassas

[Roba estesa](#)

Aquests dies de processons a casa nostra, una de les preguntes que podríem fer-nos és com és que aquest fenomen compta amb la participació de tants joves. Sí, en alguns passos més que en altres, potser, i cal comptar amb les vinculacions familiars i grupals, i lúdiques, abans de pensar que es tracta d'un retorn en massa de la joventut a la religió. Però sobta, precisament, perquè l'adscripció, la participació o el simple coneixement de tot el religiós són els grans absents a les vides de la immensa majoria dels joves, almenys a Catalunya. No sé si passa (encara) entre els musulmans, però sí molt àmpliament en les famílies de cultura catòlica. En aquest *desert* religiós, doncs, on fins i tot els actes litúrgics de l'Església en la seva setmana més important de l'any passen completament desapercebuts i dins dels temples, que uns joves decideixin vestir-se de *costalero*, assajar durant moltes nits, i fer un exercici enorme de força uns dies de festa escolar, ens hauria de fer pensar.

Jo, modestament, tinc dues hipòtesis molt simples, que se m'han acudit llegint [L'exili de Déu](#), el nou llibre de Lluís Duch (Fragmenta, 2017), de qui manllevo alguna idea. La primera parteix de la premissa que el desig de transcendència, la crida espiritual, veure el "més enllà" de les coses o com en digueu és constitutiu dels éssers humans. Que, com tot el que ho és, no es pot suprimir sinó -com a màxim- reprimir. I que el món secularitzat, on el pensament correcte limita tot això a l'àmbit privat, deixa sense recursos als qui desenvolupen aquest desig. Així que una antiga tradició barroca interrompuda en plena fase del desencantament weberian, estocada pel Concili Vaticà II i per l'actual aversió a tota tradició (*ergo* memòria), sembla útil als *millennials* àvids de reencantament. Amb la característica important que la seva iconografia remet directament al relat inicial del cristianisme, cultura de la que som fills i religió (encara) viva a casa nostra. I en expansió a l'hemisferi sud.

La *selfie* del Crucificat

La segona hipòtesi té a veure amb l'imperi de la imatge com a forma de comunicació actual, en detriment de la paraula, un tema molt antic que dona per molt: la iconofília contra la iconoclàstia, la cultura catòlica contra la protestant, etc. En aquests temes, aquest conflicte es basa en la següent contradicció: el déu amb què creguem (o la ideologia, o el seu substitut) és inabastable, irrepresentable, però només el podem explicar a través de l'abastable i representable. I això darrer, la *imatge*, serà sempre ambígua i insuficient ja que, si no ho fos, cauríem en la idolatria, en el paradís retrobat sota el qual s'amaguen els totalitarismes, per exemple.

Bé, doncs, en temps, com deia, de l'imperi de la imatge, exactament com si fóssim barrocs de la Contrareforma, omplint de milions de *selfies* (de "jos") les amplíssimes xarxes socials, lliurats als nous relats a través de les sèries, amb tot el món en imatges, o somnis, a l'abast d'un clic... no em digueu que *carregar* imatges a les pròpies espatlles sigui extemporani. I fer-ho en un *record* (etimològicament, tornar a passar pel cor) que és sempre -de nou Duch- una *re-creació*, en el doble sentit de tornar a crear i de jugar, amb la base del relat de la Passió de Jesús que narren els evangelis.

L'home contemporani sembla dir: "no entenc massa ni de què va la religió, ni per què coi han de matar Jesús i encara menys la Ressurrecció, i tampoc tinc temps de llegir l'Evangeli, però entenc perfectament aquestes imatges de l'apresament a l'hort, de Maria amb tots els *pathos* pels quals em medico (angoixes, solitud, dolors, davallament ...i esperança!) o dels soldats romans. És més", afegirà, "aquestes imatges les entenc perquè són modernes, perquè això (em) passa".

Fer-se càrrec

Finalment, mentre que el text sempre demana un cert esforç i temps, que es veu recompensat per la comprensió (no existeix, aquesta, sense els primers), les imatges tenen l'avantatge de fer sempre un bon paper simbòlic. Símbol és allò que fa visible el que no ho és, és una trobada entre els dos móns. La imatge és sempre una trobada. Hem trobat una foto de l'avi, diem, i d'alguna manera, hem "trobat" l'avi, l'hem re-cordat, l'he re-creat, com dèiem. Així s'esdevé també amb aquests passos que desfilen aquests dies. Simbolitzen el més profund, alguna cosa que té a veure amb els fonaments i amb les vicissituds de la nostra vida (ja he parlat dels atributs marians). I tot símbol és també una icona, un signe, una indicació per no quedar-se absorbt en ell mateix.

L'acusat realisme de les talles fa que la icona de la Setmana Santa sigui molt clara: l'atenció màxima de les persones s'ha de fixar en qui pateix i a qui maten, a les víctimes, als nostres veïns, familiars o companys dels que passem olímpicament quan les passen magres. Una atenció que vol dir compadir-se, és a dir "patir junts"; que vol dir fer-se'n càrrec, és a dir "carregar" junts. El que et passa a tu em passa a mi. I tan sols així, no pas amb cap fet miraculós de cap Déu ("[Eli, eli...](#)"), hi ha la sortida, l'esperança, la Pasqua. Que des d'aquí us la desitjo ben bona.

Article (adaptat) per al digital Capgròs.com, d'on manllevo la foto.